

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **X. H. N.**, zastoupen Mgr. Markem Sedlákem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Velvyslanectví České republiky v Hanoji**, se sídlem 13 Chu Van An, Hanoi, Vietnamská socialistická republika, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 10. 2017, č. j. 3463/2017-HANOI-II, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 5. 12. 2018, č. j. 30 A 219/2017 - 61,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši **4.114 Kč** ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce, advokáta Mgr. Marka Sedláka.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný vydal dne 18. 10. 2017 v záhlaví specifikované usnesení, kterým rozhodl, že žalobcova žádost o udělení dlouhodobého pobytu za účelem zaměstnání (žádost o zaměstnaneckou kartu) je nepřijatelná, neboť cizinec si předem nesjednal termín k podání žádosti, ačkoliv tato povinnost je zastupitelským úřadem stanovena [§ 169h odst. 1 písm. a)

zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů], a žádost nebyla podána osobně (§ 169h odst. 3 zákona o pobytu cizinců).

[2] Žalobce napadl toto usnesení žalobou, kterou krajský soud shledal důvodnou, a proto jej zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

[3] Krajský soud poznamenal, že z vyjádření žalovaného vyplynulo, že žalobce si měl sjednat termín podání žádosti pro dotčený druh a účel pobytu prostřednictvím systému Visapoint. K tomuto postupu se vyjadřoval rozšířený senát v rozsudku ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 – 52, č. 3601/2017 Sb. NSS, jehož závěry krajský soud rozsáhle citoval. Nesouhlasil přitom s žalovaným, že na nově vzniklou právní situaci (novelizaci zákona o pobytu cizinců účinnou od 15. 8. 2017) by nebylo možno závěry tohoto rozsudku použít. Rozšířený senát praxi založenou na systému Visapoint zásadním způsobem odmítl, a ke zpochybnění jeho názoru už nemůže pojmově dojít ani v případě pouhých dílčích změn (jako je např. žalovaným namítaná změna zmocnění k provádění regulace podávaných žádostí z Ministerstva vnitra na zastupitelské úřady).

[4] Vzhledem k tomu, že v posuzovaném případě byla k žádosti o zaměstnaneckou kartu přiložena žádost o upuštění od osobního podání žádosti, upozornil krajský soud na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2018, č. j. 4 Azs 150/2018 – 35, podle kterého je institut nepřijatelnosti žádosti podle § 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců možné aplikovat pouze na žádosti, které nebyly spojené s žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání.

[5] Krajský soud uzavřel, že s ohledem na citovaný rozsudek rozšířeného senátu je nutno na žádost žalobce pohlížet jako na účinně podanou. Žalobce sice podal žádost „nouzovým“ způsobem, i tak ji však bylo třeba věcně posoudit, neboť žalobce byl povinen se objednat k jejímu podání přes systém Visapoint, tj. způsobem, který byl v judikatuře správních soudů opakovaně a dlouhodobě označován jako neodpovídající požadavkům zákona. Za účinnosti systému Visapoint tedy bylo nezbytné na žádost žalobce pohlížet jako na žádost podanou zcela řádně a nebyl zde žádný prostor pro vyslovení důvodu její nepřijatelnosti.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[6] Žalovaný (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu jeho nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti a navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

[7] Nezákonnost rozsudku spatřuje stěžovatel v nesprávném závěru, že žalobce podal žádost „nouzovým“ způsobem. Za ten krajský soud považoval postup žalobce, který se k systému Visapoint zaregistroval pro podání žádosti o udělení dlouhodobého víza za účelem podnikání, následně se dostavil na zastupitelský úřad v úředních hodinách vyhrazených pro přijímání žádostí o dlouhodobá víza za účelem podnikání, přičemž se domáhal podání žádosti o vydání zaměstnanecké karty. Nejvyšší správní soud však opakovaně rozhodl, že nelze považovat za nezákonný postup, pokud zastupitelský úřad odmítne žádost o zaměstnaneckou kartu podanou v době vyhrazené pro žádosti o udělení

víza za účelem studia (viz rozsudky ze dne 31. 5. 2018, č. j. 7 Azs 75/2018 – 22, ze dne 24. 1. 2018, č. j. 6 Azs 324/2017 – 34, a ze dne 23. 2. 2018, č. j. 5 Azs 312/2017 – 35). Stejně tak dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2018, č. j. 9 Azs 186/2018 – 48, není nezákonným postupem odmítnutí převzetí žádosti o vydání zaměstnanecké karty v úředních hodinách pro žadatele o schengenská víza. Stěžovatel dodal, že ačkoliv byl žalobce o organizaci úředních hodin informován, domáhal se podání žádosti k dlouhodobému pobytu v době vyhrazené k podávání žádostí o schengenská víza.

[8] Nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívá dle stěžovatele v nesrozumitelnosti, potažmo v nedostatku důvodů rozhodnutí. Krajský soud sice odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 150/2018 – 35, nicméně zde uvedený postup by se uplatnil pouze v případě, pokud by s žádostí o pobytové oprávnění byla spojena žádost o upuštění od osobního podání, čili pokud by žalobce podal obě žádosti souběžně. Tuto skutečnost však žalobce ani stěžovatel netvrdili a nemá ani oporu ve spisovém materiálu. Uvedené žádosti byly podány postupně, tj. nejdříve žádost o pobytové oprávnění a teprve v reakci na usnesení o nepřijatelnosti žalobce podal žádost o upuštění od povinnosti osobního podání. Z rozsudku tak nelze seznat, z jakého důvodu krajský soud vycházel ze skutečností nemajících oporu ve spisu a následně z nich vyvodil nezákonnost napadeného rozhodnutí.

[9] Žalobce ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že obdobnou věc již Nejvyšší správní soud řešil v rozsudku č. j. 4 Azs 150/2018 – 35, v němž dospěl k závěru, že žádost podanou za těchto okolností lze považovat za žádost řádně podanou.

[10] Stěžovatel poté zaslal soudu doplnění kasační stížnosti, v němž v návaznosti na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2019, č. j. 4 Azs 150/2018 - 39, ze dne 28. 3. 2019, č. j. 4 Azs 417/2018 - 40 a ze dne 10. 1. 2019, č. j. 3 Azs 65/2018 – 30, považoval za nutné přes řadu podobností s nyní posuzovanou věcí upozornit na klíčový rozdíl ve skutkovém průběhu. Zatímco v uvedených již rozhodnutých věcech byla žádost o upuštění od osobního podání žádosti podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců podána zároveň se samotnou žádostí o pobytový titul, v nyní projednávaném případě bylo podání postupné. V takové situaci neměl žalovaný jinou možnost, než žádost o zaměstnaneckou kartu vyhodnotit jako nepřijatelnou. Správnost této úvahy potvrdil Krajský soud v Ústí nad Labem v rozsudcích ze dne 17. 4. 2019, č. j. 15 A 201/2017 - 46 a č. j. 15 A 203/2017 – 47.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná.

[12] Důvodnost kasační stížnosti poté posoudil v mezích uplatněných námitek a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)].

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Podle § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném od 15. 8. 2017, „[ž]*ádost o udělení dlouhodobého víza, s výjimkou diplomatického nebo zvláštního víza, žádost o prodloužení platnosti víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území a žádost o vydání povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně*“. Podle odst. 3 tohoto ustanovení: „*Zastupitelský úřad může v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti*.“

[15] Ustanovení § 169h odst. 1 písm. a) tohoto zákona uvádí, že „[ž]*ádost o udělení dlouhodobého víza a žádost o prodloužení doby platnosti dlouhodobého víza a doby pobytu na území na toto vízum nebo žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu je nepřijatelná, jestliže cizinec si předem nesjednal termín podání žádosti o udělení dlouhodobého víza nebo žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo trvalému pobytu způsobem stanoveným tímto zákonem*“. Podle odst. 3 tohoto ustanovení „[n]*epřijatelnost žádosti zjišťuje u žádosti podané na zastupitelském úřadu zastupitelský úřad a u žádosti podané ministerstvu ministerstvo. Je-li žádost nepřijatelná, řízení není zahájeno a na žádost se hledí, jako by nebyla podána; tuto skutečnost ministerstvo nebo zastupitelský úřad cizinci písemně sdělí včetně důvodu nepřijatelnosti, učiní o ní usnesení do spisu a vrátí tiskopis žádosti, veškeré předložené doklady a správní poplatek, pokud byl uhrazen. Nepodá-li cizinec žádost osobně, ač je k tomu podle tohoto zákona povinen, postupuje se obdobně podle věty druhé*.“

[16] Krajský soud správně poznamenal, že na případ žalobce jsou aplikovatelné závěry rozsudku rozšířeného senátu č. j. 10 Azs 153/2016 – 52, podle něhož je v situaci dlouhodobě prakticky nefunkčního systému Visapoint třeba považovat za řádně podané i takové žádosti, které se do dispozice zastupitelského úřadu dostaly nestandardním postupem (např. jako příloha stížnosti proti postupu jeho pracovníka). Podání žádosti „nouzovým“ způsobem je totiž v podstatě jedinou účinnou obranou žadatele před nezákonným jednáním veřejné správy spočívající v tom, že mu neposkytne v přiměřené lhůtě možnost podání žádosti postupem zákonem standardně předpokládaným.

[17] V nyní posuzovaném případě se žalobci nepodařilo prostřednictvím systému Visapoint registrovat termín pro podání žádosti o zaměstnaneckou kartu (žalobce k žádosti o zaměstnaneckou kartu přiložil žádost o upuštění od osobního podání žádosti, k níž doložil dokumentaci několika neúspěšných pokusů o registraci termínu prostřednictvím systému Visapoint), a proto si sjednal termín pro podání žádosti o dlouhodobé vízum za účelem podnikání, v němž předal stěžovateli žádost o zaměstnaneckou kartu. Žalobce tak podal svou žádost „nouzovým“ způsobem v rozporu s postupem předpokládaným zákonem, jelikož byla podána v termínu určeném pro podání žádosti o jiný typ pobytového oprávnění. V souladu se závěry rozsudku rozšířeného senátu ji však přesto bylo nutné věcně posoudit, neboť žalobce se byl povinen objednat k jejímu podání přes systém Visapoint, tj. způsobem, který byl v judikatuře správních soudů opakovaně a dlouhodobě označován jako neodpovídající požadavkům zákona (ke stejnému závěru dospěl NSS v rozsudku č. j. 4 Azs 150/2018 – 35, ve kterém soud uznal jako účinně podanou žádost o povolení k trvalému pobytu na území České republiky za účelem soužití rodiny předanou stěžovateli v termínu určeném pro podání žádosti o jiný typ pobytového

oprávnění). K argumentaci krajského soudu je ještě nutno dodat, že žalobce doložil, že se o registraci termínu pro podání žádosti o vydání zaměstnanecké karty prostřednictvím systému Visapoint opakovaně neúspěšně pokoušel, a bylo tak zřejmé, že neměl možnost v přiměřené lhůtě podat žádost zákonem předvídaným způsobem.

[18] Stěžovatelem uvedená judikatura (rozsudky NSS č. j. 7 Azs 75/2018 – 22, č. j. 6 Azs 324/2017 – 34, č. j. 5 Azs 312/2017 – 35 a č. j. 9 Azs 186/2018 – 48) není pro posouzení věci příléhavá, neboť se v ní jednalo o situace, v nichž žalobcům nebylo umožněno žádost o příslušné pobytové oprávnění podat (resp. vůbec vstoupit do budovy zastupitelského úřadu) z důvodu, že se dostavili mimo úřední hodiny vyhrazené pro podávání žádostí o pobytové oprávnění. V nyní posuzované věci však žalovaný stěžovatelovu žádost přijal a až poté ji posoudil jako nepřijatelnou. Takový postup je však v rozporu s výše uvedenými závěry vyplývajícími z rozsudku rozšířeného senátu.

[19] Pro posouzení věci bylo rovněž podstatné, zda žalobce podal současně s žádostí o zaměstnaneckou kartu také žádost o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Z judikatury Nejvyššího správního soudu (viz již zmiňovaný rozsudek č. j. 4 Azs 150/2018 – 35) totiž vyplývá, že institut nepřijatelnosti [§ 169h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců] je možné aplikovat pouze na žádosti, které nebyly spojeny s žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání. V případě spojení žádosti o pobytové povolení s žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání, je tedy třeba postupovat podle § 169 odst. 3 zákona o pobytu cizinců jakožto podle zvláštního předpisu ve vztahu k § 169h odst. 1 písm. a) tohoto zákona. Při neshledání důvodů pro upuštění od povinnosti osobního podání zastupitelský úřad rozhodne o zastavení řízení.

[20] Stěžovatel sice v kasační stížnosti s odkazem na spisový materiál namítá, že žalobce podal uvedené žádosti postupně, dle Nejvyššího správního soudu však podklady shromážděné ve správním spise jednoznačně nasvědčují tomu, že obě žádosti byly podány současně, jak uvedl v odůvodnění napadeného rozsudku i krajský soud. V odůvodnění usnesení stěžovatele ze dne 15. 11. 2017, č. j. 3463/2017-HANOI-IIa, kterým byla zamítnuta žalobcova žádost o upuštění od osobního podání žádosti o zaměstnaneckou kartu a řízení o žádosti o zaměstnaneckou kartu zastaveno, stěžovatel rovněž výslovně uvedl, že zastupitelský úřad v Hanoji obdržel dne 18. 10. 2017 žádost o zaměstnaneckou kartu žalobce, k níž byla přiložena žádost o upuštění od povinnosti osobního podání podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Žádost stěžovatele o upuštění od osobního podání je navíc datována 18. 10. 2017 a ve spisu předchází záznamu o usnesení o nepřijatelnosti žádosti z téhož dne. Podstatné také je, že stěžovatel sám ve vyjádření k žalobě ze dne 27. 2. 2018 uvedl: „*Pro úplný kontext skutkové události MZV uvádí, že k nepřijatelné žádosti byla přiložena žádost o upuštění od osobního podání žádosti o tuto kartu odůvodněná údajnou nemožností získat v systému Visapoint registraci pro podání žádosti o zaměstnaneckou kartu.*“ Toto vyjádření je tedy v rozporu s tvrzením stěžovatele uvedeným v kasační stížnosti, které se tak jeví jako značně nevěrohodné a účelově uplatněné pouze ve snaze o neaplikovatelnost závěrů uvedených v rozsudku č. j. 4 Azs 150/2018 – 35. Tomu, že žalobce podal obě žádosti současně, ostatně nasvědčuje i jeho tvrzení uvedené v žalobě, dle něhož mu byl stejnopis usnesení o nepřijatelnosti žádosti spolu s žádostí a jejími náležitostmi doručen poštou až dne 20. 11. 2017. Není tedy pravděpodobné, že by na toto

usnesení reagoval žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání ze dne 18. 10. 2011, jak argumentuje stěžovatel.

[21] Stěžovatelova námitka, že obě žádosti nebyly podány současně, tedy neodpovídá obsahu spisového materiálu a je tak nutno ji považovat za nedůvodnou.

[22] Nejvyšší správní soud proto neshledal, že by rozsudek krajského soudu byl v tomto ohledu nepřezkoumatelný. Jeho závěr, že žalobce podal obě žádosti současně, má dostatečnou oporu ve spisovém materiálu a neodporuje mu ani tvrzení žalobce. Je tak nutno v souladu s výše uvedenou judikaturou (rozsudek NSS č. j. 4 Azs 150/2018 – 35) dospět k tomu, že v posuzovaném případě nebylo namístě institut nepřijatelnosti aplikovat.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Nejvyšší správní soud proto ze všech výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační námitky stěžovatele nejsou důvodné. Proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

[24] O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel (žalovaný) neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalobce byl naopak v řízení plně úspěšný, a má tak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti proti stěžovateli. Náklady řízení spočívají v odměně advokáta, která zahrnuje odměnu za jeden úkon právní služby [podání vyjádření ke kasační stížnosti dle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], tj. 3.100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu], a paušální částku ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Odměna byla dále navýšena o částku odpovídající dani z přidané hodnoty (714 Kč), neboť advokát je plátcem daně z přidané hodnoty. Celkově tedy činí náklady řízení částku 4.114 Kč. Stěžovatel je povinen uhradit žalobci uvedenou částku ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, a to k rukám jeho zástupce Mgr. Marka Sedláka, advokáta.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. května 2019

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu